

Dijon, 30 Avril 2015

Θέμα: Έκθεση αξιολόγησης για την υποψηφιότητα της κυρίας Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου για τη θέση της καθηγήτριας, στη βαθμίδα της καθηγήτριας πρώτης βαθμίδας, στο γνωστικό αντικείμενο «Συγκριτικό δίκαιο»

***

Η κυρία Δεληγιάννη-Δημητράκου σπούδασε νομικά στη Νομικής Σχολή του ΑΠΘ όπου, επίσης, παρακολούθησε και μαθήματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, αστικού δικαίου και εργατικού δικαίου στα πλαίσια της μεταπτυχιακού τμήματος, και συνέχισε τις μεταπτυχιακές σπουδές της στη Γενεύη για δύο χρόνια. Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1982-1983 και 1983-1984 απασχολήθηκε ως ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Αλλοδαπού και Διεθνούς δικαίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Freiburg. έλαβε το διδακτορικό της από το Πανεπιστήμιο της Γενεύης (16 Νοεμβρίου 1989) με θέμα: "Les systèmes de négociations collectives de travail en Grèce et en Allemagne fédérale face au phénomène de l'internationalisation de l'institution".

Από το εκτενές έργο της προκύπτει σαφώς ότι η κυρία Δεληγιάννη-Δημητράκου καλύπτει επαρκώς και επιτυχώς το αντικείμενο της υπό προκήρυξης θέσης, έχοντας δημοσιεύσει συνολικά 7 βιβλία, 48 μελέτες-άρθρα σε ελληνικά και διεθνή έγκριτα επιστημονικά περιοδικά, καθώς και άλλα δημοσιεύματα. Εντυπωσιακή κρίνεται επίσης και η συμμετοχή της σε επιστημονικές οργανώσεις. Ιδιαίτερα από τότε που εξελέγη αναπληρώτρια καθηγήτρια (2008) μέχρι σήμερα, έχει δημοσιεύσει 2 μονογραφίες, 10 άρθρα στην ελληνική γλώσσα και 13 άρθρα στη γαλλική και την αγγλική. Το περιεχόμενό τους διακρίνεται από ευρύτητα, πρωτοτυπία και σοβαρότητα, στοιχεία που οφείλουν να υπογραμμιστούν. Όπως σωστά τονίζει η καθηγήτρια Thérèse Aubert-Monpreyssen στον πρόλογό της στο έργο της υποψήφιας «Le droit comparé à l'épreuve du pluralisme juridique et de la mondialisation» η κυρία Δεληγιάννη-Δημητράκου έχει το προσόν της διεπιστημονικότητας και γνωρίζει να κατευθύνει το νομικό αναγνώστη σε τομείς ποικίλους, όπως το κοινωνικό δίκαιο, το οικογενειακό δίκαιο, τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες. Πράγμα που αποδεικνύει αναμφισβήτητα μια νομικό ανοιχτή στον κόσμο και σε άλλες κουλτούρες και πολιτισμικά πρότυπα.

Μια γενική εκτίμηση όσον αφορά το έργο της κυρίας Δεληγιάννη-Δημητράκου, οφείλει να υπογραμμίσει την ικανότητά της να συλλαμβάνει τις ιδιαιτερότητες του γνωστικού της αντικειμένου, τη λεπτότητα του νομικού της συλλογισμού καθώς και το βάθος των αναλύσεων στις οποίες προβαίνει. Το στοιχείο αυτό είναι καθοριστικό για τη συνολική αξιολόγηση του έργου της το οποίο πέρα από την ευρύτητα που καλύπτει, μαρτυρεί επίσης αναμφισβήτητα εξαιρετική άνεση στη

χρήση των μεθοδολογικών εργαλείων της συγκριτικής επιστήμης των δικαίων και την ικανότητά της να αναλύει με θεωρητική καθαρότητα και σαφήνεια περίπλοκα νομικά ζητήματα.

Στο Υπόμνημα που υπέβαλε στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ, η υποψήφια εκθέτει λεπτομερώς το έργο της, γεγονός που καθιστά περιττή την αναλυτική παρουσίαση του περιεχομένου, είτε συνθετική είτε υπό τον τύπο της περίληψης κάθε επιστημονικής εργασίας. Θα αρκεστώ κατά συνέπεια σε ορισμένες επισημάνσεις και σε ορισμένα συμπεράσματα που κατά την άποψή μου είναι καθοριστικά για την επιστημονική αξιολόγηση της υποψήφιας.

1. Η πρώτη διαπίστωση είναι ότι το έργο της κυρίας Δεληγιάννη-Δημητράκου εκφεύγει από τη μονοσήμαντη ανάλυση των ρυθμιστικών πλαισίων, εκθέτοντας αναλυτικά τις διαδικασίες διαμόρφωσης και εφαρμογής των διαφόρων συστημάτων δικαίου και παρέχει όλα τα εφόδια στον αναγνώστη να προβεί σε μια κριτική για τις προοπτικές που διανοίγονται σχετικά με τις μελλοντικές εξελίξεις του δικαίου.

2. Τα συμπεράσματά της, καρπός κριτικής αποτίμησης στοχεύουν γενικώς στο να αναδειχτούν ακριβώς οι μελλοντικές προκλήσεις.

3. Αν και ο μεθοδολογικός και θεωρητικός πυρήνας της σκέψης της παραμένει σταθερός, ωστόσο το περιεχόμενο των μελετών της χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία τόσο στον τομέα των ιδεών και της παρουσιάσής τους, όσο και στη θεωρητική προσέγγιση που ακολουθείται με συστηματικότητα. Ιδιαίτερα η μονογραφία της «Fundamental Rights and Private Relations in Greek and European Law» φανερώνει την ικανότητά της να ενσωματώνει τη φιλοσοφική αναζήτηση στο νομικό της προβληματισμό. Παράλληλα με τις πολλαπλές θεωρητικές προσεγγίσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σ' ένα γενικότερο επίπεδο, η μελέτη του έργου καταδεικνύει τη συμβολή της συγγραφέως στην ουσιαστική ανάπτυξη της νομικής επιστήμης.

4. Από καθαρά μεθοδολογική σκοπιά, οφείλει να τονιστεί η διατύπωση κριτικών και τεκμηριωμένων απόψεων στην επιστήμη και στην ακαδημαϊκή συζήτηση, που είναι αποτέλεσμα μιας ενδελεχούς και εξαντλητικής μελέτης των πηγών, τόσο πρωτογενών, όσο και δευτερογενών. Το έργο της στηρίζεται σε ουσιαστική έρευνα και σε μια ανελλιπή παρακολούθηση της τρέχουσας ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας και νομολογίας.

5. Από συστηματικής πλευράς, το έργο της χαρακτηρίζεται από την εξωστρέφεια και τη θεματική ποικιλότητα, δύο στοιχεία που συνιστούν τον βασικό άξονα του ειδικού της συγκριτικής επιστήμης των δικαίων. Η συγγραφέας θίγει πολλά σύγχρονα και ζωτικά ζητήματα που συνθέτουν την επικαιρότητα της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας μας. Το έργο της διακρίνεται από την πληρότητα της επιστημονικής ανάπτυξης. Διατυπώνει με σαφήνεια τα θέματα τα οποία πραγματεύεται και μεταφέρει όλη την επιστημονική συζήτηση στα πλαίσια του διαλόγου των δικαίων.

6. Συνολικά το έργο της υποψήφιας χαρακτηρίζεται από την εμπειριστατώμενη γνώση, κατανόηση, σχολιασμό, διερεύνηση και σε βάθος ανάλυση των ιδιαίτερων αντικειμένων που συνθέτουν το γνωστικό αντικείμενο «Συγκριτικό Δίκαιο» και αξίζει να μελετηθεί όχι μόνο από τους ειδικούς, αλλά και από το ευρύτερο νομικό κοινό.

Διδακτικό έργο

Όσον αφορά το διδακτικό της έργο, η κυρία Δεληγιάννη-Δημητράκου έχει ανταποκριθεί πλήρως στα καθήκοντά της. Έχει πλούσιο διδακτικό έργο στο Συγκριτικό Δίκαιο, τόσο σε προπτυχιακό πρόγραμμα της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, όσο και στο μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών, καθώς και στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus-Socrates. Επιβλέπει 4 διδακτορικές διατριβές εκ των οποίων η μία μέσω του θεσμού της συνεπίβλεψης σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο Toulouse I-Capitole.

Διοικητικό έργο

Ανάλογη είναι και η προσφορά της στο διοικητικό έργο τόσο της Σχολής όσο και του Τομέα Διεθνών Σπουδών (συμμετοχή σε εκλεκτορικά σώματα, συμμετοχή στην Επιτροπή βιβλιοθήκης της Νομικής Σχολής, συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση της Νομικής Σχολής).

Άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες

Η κυρία Δεληγιάννη-Δημητράκου έχει λάβει μέρος σε ένα μεγάλο μέρος επιστημονικών συνεδρίων και επιστημονικών συναντήσεων και εκδηλώσεων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Έχει συμμετάσχει σε αρκετές τριμελείς Επιτροπές Επίβλεψης διδακτορικών διατριβών, έχει έντονη διεθνή δραστηριότητα και διεθνείς συνεργασίες (Πανεπιστήμια, Γενεύης, Τουλούζης, Ντιζόν). Από το 2013 μετέχει επισήμως στο Ευρωπαϊκό Ακαδημαϊκό Δίκτυο για τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη και τα κοινωνικά δικαιώματα. Έχει επίσης συμμετάσχει σε αρκετά προγράμματα έρευνας ΕΠΕΑΡΚ. Είναι μέλος της της Διεθνούς Ακαδημίας Συγκριτικού Δικαίου (International Academy of Comparative Law), της Γαλλικής Εταιρίας Συγκριτικής Νομολογίας (Société de la Législation Comparée), της Ελληνικής Εταιρίας Εργατικού Δικαίου και Κοινωνικής Ασφάλισης και της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος.

Με βάση τα όσα εξέθεσα παραπάνω, διαπιστώνεται ότι το έργο της κυρίας Δεληγιάννη-Δημητράκου κρίνεται απολύτως θετικό και ότι η ίδια διαθέτει όλα τα

προσόντα που απαιτούνται για την εκλογή της στην πρώτη βαθμίδα της καθηγήτριας στο γνωστικό αντικείμενο «Συγκριτικό Δίκαιο» με πολλή ευχαρίστηση εισηγούμαι θετικά για την εξέλιξή της στη θέση τη βαθμίδα αυτή.

Χαράλαμπος Αποστολίδης
Professeur des Universités-
Faculté de droit et des sciences économique
et politique de l'Université de Bourgogne (Dijon)